

Beáta BALOGOVÁ, Viera BILASOVÁ

STARNUTIE AKO FILOZOFICKÝ A SOCIÁLNY PROBLÉM

Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2023

Predstavovaná monografia *Starnutie ako filozofický a sociálny problém* bola vydaná v printovej i elektronickej verzii *Filozofickou fakultou Prešovskej univerzity* v roku 2023. Publikácia získava na svojej významnosti aj tým, že vzniká ako jeden z vedeckých výstupov vedecko-výskumných projektov, KEGA č. 027PU-4/2022 *Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce* a VEGA č. 1/0535/23 *Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojenjej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce*, ktoré sú v súčasnosti realizované *Inštitútom sociálnej práce a edukológie, Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove*.

Odborným východiskom publikácie sú súčasné filozofické pohľady na starnutie a aktuálne vnímanie starnutia a seniorov (vrátane sociálne politických reakcií súvisiacich s pandemickou situáciou Covid-19). Postavenie seniorov i vnímanie staroby a starnutia spoločnosťou je ukotvené v hodnotách sociálnej práce. Úvahy autoriek na proces starnutia ako aj deskripcia procesu posúdenia životnej situácie seniora, vrátane možných intervenčných modelov reflektuje dlhoročné odborné skúsenosti autoriek v tejto oblasti vedeckého poznania.

Kniha je členená do troch hlavných kapitol. Prvá z nich je venovaná úvahe nad procesom starnutia a reflexii staroby, druhá kapitola je venovaná procesu posúdenia životnej situácie seniora a tretia predstavuje vybrané zistenia autorkami realizovaných výskumov v oblasti starnutia a staroby obohatené o empirické seniorské reflexie.

V prvej kapitole autorky ponúkajú reflexiu významu starnutia v súčasnej spoločnosti a potrebu jeho lepšieho porozumenia ako novej životnej etapy, v individuálnom, ako aj

širšom - spoločenskom kontexte. Zhŕňajú súčasné trendy v prístupe k starnutiu populácie zohľadňujúc národnú úroveň i medzinárodné - európske legislatívne a socioekonomické prostredie. Pri metodologických východiskách sociálno-vedných výskumov v oblasti problematiky seniorov zdôrazňujú vzájomnú prepojenosť jednotlivých aktérov a systémov a úlohu sociálnych vied pri vedeckej explanácii ako východisku tvorby nových odborných postupov a metód. Dôraz kladený na obe roviny vedeckého skúmania: teoretickú i empirickú, sa odráža v tejto, i nasledujúcich kapitolách predstavovanej monografie.

Nasledujúca kapitola sa zameriava na praktické posúdenie životnej situácie s dôrazom na interdisciplinárny pohľad na problematiku starnutia. Kapitola je doplnená o príklady v európskom sociopolitickom prostredí realizovaných modelov posúdenia seniora a jeho životnej situácie, za neustáleho zdôrazňovania významu podpory seniora v jeho špecifických individuálnych podmienkach a vzájomnej interakcie jednotlivých aktérov tohto procesu.

Záverečná kapitola prezentuje empirické pohľady na oblasť starnutia a staroby, vrátane osobných reflexií samotných seniorov. Kapitola prehľadne sumarizuje bohaté hlavné zistenia rozsiahleho spektra doterajších výskumov, ktoré boli realizovaných autorkami v oblasti aktívneho starnutia počas

tvorby teoreticko-metodologického základu a eliminácii ageizmu voči seniorom v sociálnej práci.

Svojim rozsahom a hĺbkou zachytených informácií, v ich filozofickom a sociálnom ukotvení, v aplikačnej rovine sociálneho posúdenia životnej situácie a osobných reflexií procesu starnutia samotnými seniormi, je táto monografia rozsiahlym zdrojom informácií i východiskom hlbšieho porozumenia staroby

ako individuálneho i spoločenského fenoménu a súčasne aktuálnej témy spoločensko-vedných a politických diskusií konceptu jeho riešenia.

doc. Ing. Mgr. Zuzana POKLEBOVÁ, PhD.

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove